

Sycylia

Sycylia to największa wyspa na Morzu Śródziemnym (25 710 km²), leży na południowy zachód od Półwyspu Apenińskiego, od którego oddziela ją Cieśnina Mesyńska.

Od wieków fascynuje egzotyką, bogactwem zabytków i krajobrazami, które stały się natchnieniem dla wielu artystów. Turystów przyciąga tutaj dzika przyroda, gaje oliwne, plantacje cytrusów, ciepły klimat, fantastyczne przysmaki sycylijskie i życzliwość mieszkańców.

Czas przelotu: Polska-Palermo – ok. 2:45 godz.

Czas lokalny: czas polski.

Język: włoski, angielski.

Napięcie: 220 V; w niektórych hotelach niezbędny adapter – dostępny w recepcji lub w sklepach.

Waluta: euro (EUR).

Plaże: publiczne, większość hoteli z prywatną plażą.

Podatek turystyczny: obowiązkowa opłata pobierana od klientów przy zakwaterowaniu: ok. 1-2 EUR/os./dzień.

Najczęściej Zadawane Pytania

Czy przy wyjeździe na Sycylię potrzebuję wize?

Wizy nie są wymagane. Obywatele polscy mogą przekroczyć granicę z Włochami, posługując się dowodem osobistym bądź paszportem ważnym min. 3 miesiące.

Czy powinienem się szczepić?

We Włoszech i na Sycylii nie występują szczególne zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne i nie wymaga się świadectw szczepień ochronnych.

Czy na Sycylii jest bezpiecznie?

Zagrożenie przestępczością pospolitą jest tu niewielkie. W nadmorskich miejscowościach turystycznych, przy zachowaniu podstawowych zasad ostrożności, można czuć się bezpiecznie.

Jakie jest napięcie elektryczne i wtyczki?

Napięcie w sieci wynosi 220 V. W niektórych hotelach niezbędny może być adapter – dostępny w recepcji lub do kupienia w sklepie.

Czy jest dostęp do Internetu?

W nadmorskich miejscowościach kafejki internetowe są co parę kroków. W hotelowych recepcjach często jest bezpłatny internet.

Czy można wynająć samochód?

Po wyspie najlepiej poruszać się samochodem. Wynajem samochodu to koszt od ok. 60 EUR/dzień. Autostrady na Sycylii są bezpłatne, pozostałe drogi utrzymane są w dobrym stanie. Wypożyczając samochód konieczne należy wykupić dodatkowe ubezpieczenie CDW, które uchroni nas przed dodatkowymi opłatami w przypadku stłuczki czy zarysowania, a o to na Sycylii nie trudno – kierowcy traktują przepisy drogowe jako wskazówki, regularnie przejeżdżając na czerwonym świetle, nie używając kierunkowskazów czy parkując na czyimś zderzaku w bardzo wąskiej uliczce. Główną zasadą panującą na sycylijskich drogach jest „pilnuj przodu swojego auta”, reszta się nie liczy.

Pociągi jeżdżą co prawda między Mesyną-Palermo i Mesyną-Syrakuzy niemniej stacje kolejowe często są oddalone od centrum miast ze względu na topografię wyspy. Lepiej poruszać się szybszymi, ale droższymi autobusami docierającymi we wszystkie istotne dla turystów zakątki wyspy, chociaż należy pamiętać, że bilety na różne linie najczęściej kupuje się w pobliskich barach lub u kierowcy, gdyż autobusy mogą zatrzymywać się w słabo oznakowanych miejscach.

Jakie plaże są na Sycylii?

Sycylia ma doskonałe plaże, często sprzątane i doskonale zagospodarowane, a jakość wody przy której są położone jest na wysokim poziomie. Na całym wybrzeżu wyspy można trafić na plaże piaszczyste, żwirowe oraz kamieniste w niektórych zatoczkach kąpielowych, więc lepiej mieć z sobą na wszelki wypadek obuwie kąpielowe.

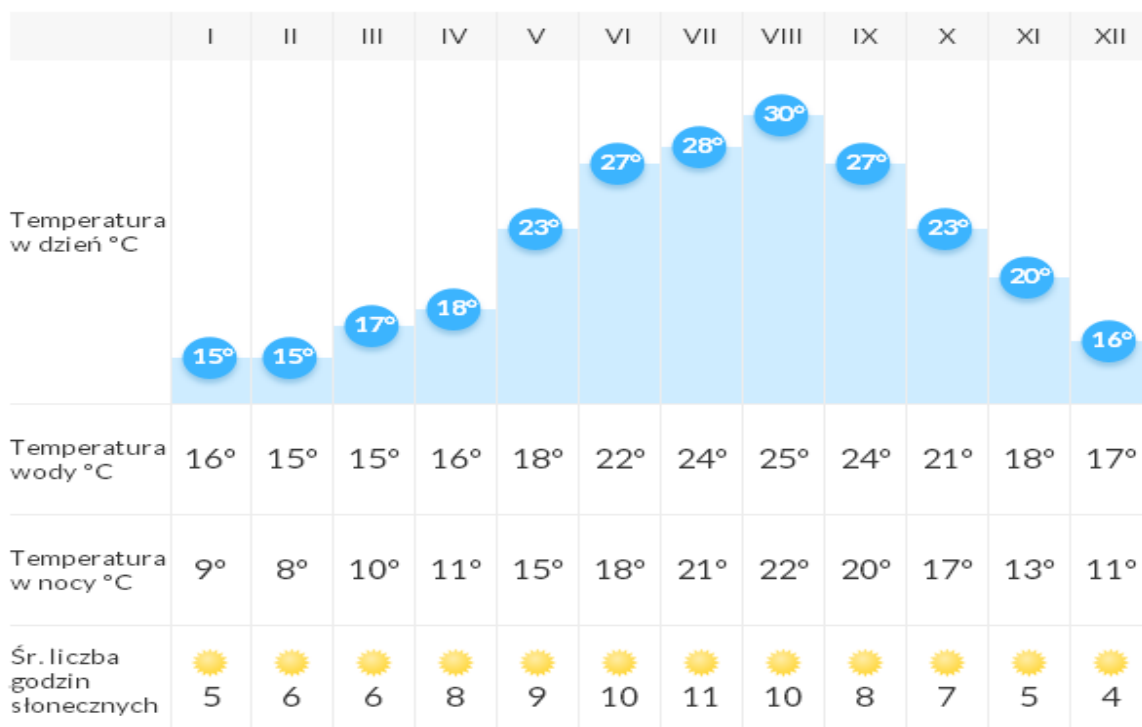
Zachodnie wybrzeże wyspy usiane jest licznymi zatokami i małymi zatoczkami kąpielowymi z piaszczystymi plażami, dodatkową atrakcją mogą być małe wysepki, do których można dostać się wynajętymi łodziami. Prawie całe wybrzeże oferuje wiele ciekawych miejsc do nurkowania, w większych kurortach warto zapytać o szkółki i wypożyczalnię sprzętu nurkowego. Nie brakuje również miejsc z dzikimi plażami, których trzeba poszukać na własną rękę podróżując po wybrzeżu. Najlepsze plaże znajdują się w Cefalu (piaszczysta plaża, w niektórych miejscach żwirowa), Taormina (złote, piaszczyste z drobnym żwirem na ich krańcach), Katania (plaże piaszczyste), Giardini Naxos (gruboziarnisty piasek).

Przy hotelach wyższej kategorii lub w wybranych kurortach plaża jest usypywana sztucznie lub znacznie różni się od typowych plaż miejskich, dlatego wybierając kurort i hotel warto upewnić się do jakiej plaży będziemy mieć dostęp.

Kiedy najlepiej wybrać się na Sycylię?

Na letnie wczasy na Sycylii najlepiej wybrać się od maja do października, kiedy temperatury w kraju przekraczają 20°C, najcieplejszymi miesiącami są lipiec i sierpień, kiedy termometry wskazują powyżej 40°C – jest to idealny okres do wygrzewania się na wspaniałych plażach, chociaż osoby źle znoszące upały powinny mieć na uwadze zbyt wysokie temperatury. Ciepłymi miesiącami są także czerwiec i wrzesień doskonale nadające się na urlopy w bardziej sprzyjających temperaturach powietrza.

Na zwiedzanie sycylijskich zabytków najlepsze miesiące to od kwietnia do czerwca oraz od września do początków listopada, choć ciężko wtedy skorzystać z kąpeli morskich, niemniej nie ma wtedy tylu turystów co w okresie letnim.

Jaka waluta obowiązuje na Sycylii i jakie są orientacyjne ceny?

Obowiązującą we Włoszech walutą jest Euro.

Przykładowe ceny:

- pizza – ok. 8 EUR
- spaghetti – ok. 8 EUR
- owoce morza – ok. 10 EUR
- butelka wina w restauracji – ok. 15 EUR
- piwo – ok. 4 EUR
- woda 1,5 l w sklepie – ok. 2 EUR
- drink w barze – ok. 9 EUR
- napój – ok. 2 EUR
- kawa – ok. 5 EUR

Gdzie i jakie pamiątki kupić na Sycylii?

W sycylijskich miasteczkach najlepiej sprzedają się wyroby z ceramiki w postaci figurek, dzbanków i talerzy, które są ręcznie malowane w typowe dla Sycylii jasne kolory. Ciekawym miejscem na zakupy jest targ Ballaro w Palermo, na którym można znaleźć wiele interesujących wyrobów, szczególnie kulinarnych, warto wybrać się również na targ z odzieżą przy Via Sant'Agostino i targ ze świeżymi rybami w Vuccirri. W poszukiwaniu innych cennych pamiątek można podejść na ulicę Via Ruggero Settimo przecinaną uliczkami handlowymi. Po wyroby rzemiosła artystycznego najlepiej wybrać się na Wyspy Eolskie i do miasteczka Lipari. Z okolic Etny warto przywieźć kawałek zaschniętej lawy, turyści często rozglądają się za kolorowymi marionetkami wykonanymi z dbałością o szczegóły, lalki są popularne dzięki sycylijskiemu teatrowi lalek, który narodził się na wyspie na przełomie XIX i XX wieku. Modnym, sycylijskim gadżetem jest czapka z daszkiem zwaną „coppola” oraz pamiątki w różnej postaci symbolizujące godło Sycylii, czyli głowę Meduzy. Ciekawą pamiątką jest wino Marsala lub mocniejszy trunek – owocowy likier Fuoco dell'Etna, natomiast słodkim specjałem poszukiwanym przez turystów są miody pistacjowe, migdałowe, pomarańczowe i morelowe. Smakosze słodczy powinni rozglądać się za zwanymi „Biscotti di Monreale” w kształcie litery „S” oraz „Cannoli Siciliani” – kruchym ciastem zwiniętym w rulon, wypełnionym serem ricotta.

Jaka jest kuchnia?

O włoskiej kuchni mówi się, że jest jedną z najlepszych kuchni na świecie, stąd jej wielka popularność w wielu krajach, gdzie lokale z włoskim jedzeniem można spotkać praktycznie na każdym rogu ulicy, a włoskie nazwy własne nie są już tak obce i na dobre zadomowiły się w powszechnym słownictwie. Spaghetti, pizza, ravioli czy lasagna to potrawy, które na stałe zagościły też na stole niejednego domu. Nie tylko takie menu jest domeną wyśmienitej kuchni, w której dominują świeże owoce, zioła, ryby i jarzyny.

Obowiązkowe śniadanie *prima colazione* nie może obejść się bez cappuccino oraz *brioche* lub *cornetto* – miękkiej bułki francuskiej nadziewanej dżemem, kremem czy czekoladą, taki posiłek można spokojnie skosztować stojąc przy barowej ladzie. Jeżeli ktoś zgłodnieje od razu sięga po *panini* – wielkie kanapki składające się z bagietki przełożonej kiełbasą, serem i różnorodnymi dodatkami, w zależności od gustu. Bary z takimi kanapkami zwane *paninoteca* to standardowy obrazek większych miast, zamawia się zwykle *tramezzini* – gotowe kanapki z białego chleba z różnymi dodatkami lub gorące *toste* z serem lub szynką i pomidorem. Przed południem najlepiej zamówić coś na wynos w barze *tavola calda*, wszędzie można też kupić pojedyncze kawałki pizzy. Zapiekanek *focacce* obłożone serem lub pomidorem ze szpinakiem, wątróbką lub mięsem spotykane są na targach, tak samo jak popularne *suppli* – zapiekane kule ryżu wypełnione farszem mięsnym.

Obiad – *pranzo* – zazwyczaj zaczyna się od *antipasto* – przystawki (mogą nią być surowa szynka *prosciutto*, gotowana *cotto* lub wędzona *crudo* z serem *mozzarella*) po której następuje kulinarna celebracja zupy, risotto lub dania z makaronem zwanych ogólnie *il primo*, następnie ryba lub mięso, ser, świeże owoce, czyli *il secondo* i na koniec kawa. Pochłonięcie wszystkich dań zalecane jest wyłącznie turystom z nadmiernym apetytem.

Contorni – sałatki lub warzywa można zamawiać i spożywać osobno, w każdej restauracji można dostać też makaron z sosem pomidorowym – *pomodoro* lub mięsnym – *al ragu*, różne pasty, spaghetti z sosem bolońskim lub napoli, risotto czy też *tortellini* – pierożki z nadzieniem mięsnym lub serowym.

Przebywając na wczasach we Włoszech nie wypada przejść obojętnie obok lodów włoskich – *gelato* – cieszących się popularnością nie tylko w tym kraju. Lody w wafelku – *un cono* – można kupić dosłownie wszędzie, a najlepsze *gelaterie* przyciągają tłumy smakoszy tego cudownego i orzeźwiającego daru niebios.

W odróżnieniu od pozostałej części Włoch kuchnia Sycylii charakteryzuje się wpływami arabskimi, hiszpańskimi, normañskimi i greckimi, a mieszkańcy wyspy jak nikt inny delectują się pozornie zwykłym jedzeniem. Soczyste owoce dzięki ciepłemu klimatowi dostępne są na wyspie niemal przez cały rok. Grecy koloniści od zawsze przywozili na Sycylię oliwę, pszenicę, miód i ser, dlatego pozostały po nich takie smakołyki jak lody *cassata* oraz smażone ciasto nadziewane słodkim serem *ricotta* zwane *cannoli*. Popularne sałatki z pomarańczy czy kuskus kojarzyć się mogą raczej z Afryką, niemniej najlepsze pistacje można dostać w Bronte, a migdały w Noto. Zwiedzając lokale kulinarne na Sycylii koniecznie trzeba zasiąść w nadmorskiej tawernie i spróbować prawdziwe kulinarne skarby w postaci sardeli, sardynek, tuńczyka i miecznika, podawanych w różnych zestawieniach, czasami można trafić na połączenie ryb z makaronem jak np.: *spaghetti con le sarde*. Do wielu potraw dodatkiem są morele, goździki, cynamon, gałka muszkatołowa, a także melony, kukurydza, pomidory, dynia, cukinia, kapary i szafran. W restauracjach z widokiem na morze najlepiej siedzieć z lampką znanego na całej wyspie wina Marsala, nie zaszkodzi spróbować również czerwonego i białego Corvo, a także białego Regaleali

Co warto zwiedzić?

Monte Pellegrino – niezwykła góra oddzielająca Palermo od zatoki w Mondello, na którą wjazd malowniczą drogą pośród widokowej okolicy jest niezwykłą atrakcją. Przy okazji warto odwiedzić Santuario di Santa Rosalia skrywające szczątki patronki miasta, gdzie skałami spływa woda mająca według legend właściwości uleczone. Stąd już niedaleko do Mondello – malowniczo położonego kąpieliska, które łagodzi żar płynący z nieba, a wieczorami zamienia się w miejsce całonocnych rozrywek i zabawy.

Wyspy Liparyjskie – wulkaniczne wyspy znane również jako Wyspy Eolskie są bardzo ważnym punktem na turystycznej mapie południowych Włoch. Wyspa Vulcano oferuje turystom siarkowe kąpiele błotne, trasy spacerowe po kraterach wulkanów oraz niezwykle plaże z czarnym piaskiem lawowym. Lipari to największa i najbardziej urozmaicona wyspa będąca zachwycającym tworem geologicznym z jedynymi w archipelagu plażami z białym piaskiem oraz ciekawymi miejscami do zwiedzenia takimi jak

zamek i muzeum archeologiczne z wartościowymi zbiorami znanymi w całym Włoszech. Warto wybrać się na kilka szlaków spacerowych lub zwiedzić szczyt Monte Fossa delle Felci z sanktuarium Madonny del Terzito. Ekskluzywna Panarea to enklawa białych domków i jachtów skąpana w bujnej roślinności, natomiast Wyspa Stromboli to dwie wioski oddzielone mruczającym co jakiś czas, czynnym kraterem wulkanu, przyciągająca mimo tej aktywności plażami z czarnym piaskiem wtapiającym się w lazuruwe morze. Na wyspy można dostać się wodolotami i promami kursującymi z Milazzo, Mesyny, Palermo i Cefalu.

Mesyra – miasto jest nie tylko „bramą Sycylii” do której dociera się promami z Półwyspu Apenińskiego, ale także ciekawą miejscowością, w której można natrafić na wiele interesujących zabytków. To tutaj na Odyseusza czaiły się mitologiczne potwory Scylla i Charybda, częstym gościem był król Ryszard Lwie Serce, a statki wpływające do portu błogosławił posąg Najświętszej Dziewicy. W Mesynie można zwiedzić katedrę słynącą z największych w kraju organów i imponującego zegara astronomicznego umieszczonego w dzwonnicy oraz Museo Regionale z ciekawymi kolekcjami malarskimi. Godne uwagi są również okoliczne wioski rybackie.

Etna – wycieczka na majestatyczny, budzący grozę, ale jednocześnie piękny wulkan z pewnością pozostanie w pamięci na całe życie. Choć historię wulkanu znaczą liczne erupcje bez problemu można dostać się w pobliże dymiącego krateru, który budzi szacunek i grozę. Wędrówka na szczyt wiedzie przez podłoże wulkaniczne przyjmujące różne barwy, trzeba się dobrze do niej przygotować, a najlepiej skorzystać z usług przewodnika. Fotografia księżycowego krajobrazu stanie się jedną z najważniejszych pamiątek podróżniczych.

Syrakuzy – miasto z bogatą historią i wieloma zabytkami pozwalające jednocześnie odpoczywać nad lazurowym morzem oraz zwiedzać zachwycającą starówkę. Najważniejszym miejscem jest połączona z miastem, pieczołowicie restaurowana wyspa Ortygia, pamiętająca ponad dwu-tysiącletnią historię. Można się na nią dostać szerokim mostem Ponte Nuovo i zwiedzić pozostałości świątyni Tempio di Apollo i bramy Porto Grande, a także stare miasto, do którego prowadzi ozdobiona ornamentami bramą Porta Marina.

Okolice Agrigento – niedaleko miasta znajdują się najbardziej fascynujące greckie ruiny na Sycylii pochodzące z 581 r. p.n.e., zwane „doliną świątyni”, chociaż skąpane upalnym słońcem, przyciągają miłośników starożytności. Najważniejsze budowle do których można zajrzeć to imponujące swoimi rozmiarami i wyglądem Tempio della Concordia, Tempio di Giunone i Tempio di Giove poświęcona Zeusowi. Spacer po tym niezwykłym miejscu jest pasjonujący i obrazuje jak mogło wyglądać przed wiekami życie mieszkańców Sycylii.

Enna – sam dojazd do górskiej fortecy budzi wiele emocji, podobnie jak zwiedzanie niezwykle miasteczka, którego najcenniejszym zabytkiem jest Castello di Lombardia – potężna budowla będąca jednocześnie doskonałym punktem widokowym, z którego przy dobrej widoczności widać nawet Etnę. Zwiedzanie najlepiej zacząć od ulicy Via Roma prowadzącej do zamku z licznymi placami; przy jednym z nich warto zatrzymać się na chwilę, by spojrzeć na ciekawą katedrę lub zajrzeć do Museo Alessi z bogatymi zbiorami sztuki sakralnej.

Corleone – coś dla miłośników „ojca chrzestnego” i sycylijskiej mafii. Jeżeli ktoś podąża śladami Michaela Corleone – postaci z filmu Coppola – powinien udać się do miejscowego muzeum poświęconego zorganizowanej przestępczości i wtopić się w lokalną społeczność, dla której ważne jest nieformalne święto zwane „dniem oswobodzenia” uchwalone 11 kwietnia na cześć aresztowanie jednego z bossów sycylijskiej mafii. Miasteczko jest niewielkie, ale można w nim także zobaczyć kilka ciekawych kościołów oraz podziwiać piękne widoki rozpościerające się na Sycylię.

Palermo – Stolica Sycylii, miasto leżące w niezwyklej zatoce między przylądkiem Capo Zafferano i uznawanym za najpiękniejszy cypel świata, majestatycznym Monte Pellegrino. Zwiedzanie zacząć od głównego skrzyżowania Quattro Canti łączącego dzielnice: Albergheria, Capo, Vucciria i La Kalsa, gdzie króluje barok w postaci czterech pomników ozdobionych fontannami i posągami. Warto podejść przy okazji na Piazza Pretoria, który zwany jest „placem wstydu” z powodu frywolnej fontanny i dokazujących w niej nagich postaci lub nie ulegając pokusie udać się do wybudowanego przez Normanów kościoła La Martorana z fantastycznym wnętrzem i wspinałymi, greckimi mozaikami. Klimat starego Palermo można poczuć na targu Ballaro, tętniącym życiem w sąsiedniej dzielnicy Albergheria, oplecionym siecią wąskich i malowniczych uliczek.

Cefalu – nazwa kurortu „przylądek” nie jest przypadkowa z racji położenia właśnie w takim miejscu, przyklejonym niemalże do górującej nad okolicą potężnej skały Rocca. Znak rozpoznawczy rybackiego miasteczka to wybielone domki, kręte uliczki oraz historyczna katedra z mozaikami bizantyjskimi. Cefalu to przede wszystkim kąpielisko ze wspinałką, długą, piaszczysto-żwirową plażą

rozpościerającą się za portem. Wieczorami inicjatywę przejmują dyskoteki, puby i bary, w których można bawić się do białego rana, a w dzień zwiedzać twierdzę La Rocca – prowadzą do niej atrakcyjne turystycznie ścieżki wydeptane wewnątrz średniowiecznych murów będących częścią niezwyklej fortyfikacji.

Taormina – najslynniejsze kąpielisko Sycylii wciśnięte między lazuruwe morze i złowrogą Etnę wokół którego rozpościerają się lśniące lazuruwą wodą zatoki, z niepowtarzalną atmosferą, gorącym słońcem i piaszczystymi, złotymi plażami z delikatnym żwirkiem, położonymi u podnóża Monte Tauro. W wolnym czasie warto wybrać się do imponującego Teatru Greckiego i zwiedzić zamek widoczny z każdego miejsca w Taorminie, by znów wrócić na Plac Katedralny otoczony sycylijskimi knajpkami i kawiarniami.

Katania – malowniczy kurort przyciąga turystów nie tylko niezwyklej krajobrazem, ale także nowoczesnym charakterem wkomponowanym w plan szerokich ulic w XVIII-wiecznym stylu barokowym. Chlubą miasta są długie, piaszczysto-żwirowe plaże sąsiadujące z malowniczymi klifami. Warto zwiedzić barokowy ratusz z niezwyklej fontanną ze słoniem, katedrę z bogato zdobionymi kaplicami, zamek Ursino będący niegdyś fortecą Fryderyka II.